

VLAAMSE OVERHEID

Omgeving

[C – 2018/10774]

22 JANUARI 2018. — **Besluit van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) tot het vaststellen van de gronden gelegen in Bocholt-Reppel als site 'Arseenfabriek Reppel' in Bocholt-Reppel**

DE OVAM,

Gelet op het Decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (verder genoemd 'Bodemdecreet'), artikel 140 tot en met 145;

Overwegende dat de OVAM een beleid heeft uitgewerkt waarin gronden die het voorwerp uitmaken van een grootschalige bodemverontreiniging of potentiële bodemverontreiniging veroorzaakt door een gemeenschappelijke voorgeschiedenis, zoals voormalige fabrieksterreinen, overeenkomstig artikel 140 van het Bodemdecreet worden vastgesteld als site om een integrale aanpak van die bodemverontreiniging te kunnen realiseren;

Overwegende dat op en rond het terrein van de 'Oude arseenfabriek' aan de Grote Baan te Reppel-Bocholt de volgende onderzoeken, rapporten en gegevens in het verleden werden uitgevoerd:

1. Betreffende de percelen, heden kadastraal gekend als Bocholt 2de afdeling (72031), sectie B, nummers 574 E 4, 574 F 4, 574 G 4 en Meeuwen-Gruitrode 3de afdeling (72008), sectie A, nummer 95 R:

a) "Nader onderzoek : Verlaten Fabrieksterrein – Bocholt", studie in opdracht van de OVAM uitgevoerd door Belgroma nv dd. december 1986;

b) "Saneringsonderzoek verlaten fabrieksterrein Bocholt", studie in opdracht van de OVAM uitgevoerd door Belgroma nv dd. 4 maart 1987;

c) "Milieu-effect rapport betreffende de saneringswerken en de inrichting van een deponie voor giftig en gevaarlijk afval op het Arseen-terrein te Bocholt-Reppel" opgemaakt door Belgroma nv dd. 6 december 1991;

d) Analyseresultaten van monsternames van verdachte punten en waterpartijen in navolging van het bestek 89/016/004 "Sanering van de voormalige Arseenfabriek te Bocholt-Reppel". Analyses verricht door het VITO.

Overwegende dat in de omgeving onderzoek werd uitgevoerd naar de gevolgen en de invloedssfeer van de bodemverontreiniging door de activiteiten van de Oude Arseenfabriek op de wijde omgeving:

2. Betreffende de gevolgen van de Oude Arseenfabriek op de wijde omgeving ervan. Deze onderzoeken zijn algemeen van aard en richten zich niet specifiek naar een bepaald perceel of een cluster van percelen:

a) "Onderzoek van particulier putwater rond de Arseenfabriek van Bocholt-Reppel-provinciale werkgroep "zwarte metalen N.-Limburg"-studiegroep water dd. 4 november 1987;

b) analyses van bodem en gewasmonsters in de omgeving van de arseenfabriek te Reppel door de Bodemkundige Dienst van België op 7 juli 1988;

c) "Onderzoek naar de zware metalenverontreiniging in de bodem en de gewassen in de groentetuinen in de omgeving van de vroegere Arseenfabriek te Reppel G. Ide – Lisec 1987-1991;

d) "Sanering arseenfabrieksterrein te Bocholt-Reppel. Inrichten van een grondwatermeetnet ontwerp juli 1992 en grondwatermonitoring: referentiesituatie januari 1993" opgemaakt door Belgroma nv in juli 1992 en januari 1993;

e) "Onderzoeksproject: Afweging van de door arseenverbindingen verontreinigde plaatsen te Reppel door middel van enzymatische en chemische technieken" in opdracht van de OVAM opgesteld door dr. J. Vangronsveld en Prof. dr. ir. H. Clijsters van het departement SBG van het Limburgs Universitair Centrum te Diepenbeek d.d. 1993;

f) Analyseresultaten van monsternames in de omgeving van de Oude Arseenfabriek te Reppel door het ministerie van Middenstand en Landbouw op voedergrassen voor vee d.d. 1999 en 2000;

g) "Voorstel tot ambtshalve evaluatieonderzoek van de Oude Arseenfabriek te Bocholt-Reppel d.d. 4 september 2001, Milieutechnisch Adviesbureau Heel BV.

3. Bocholt – Oude Arseenfabriek – bepaling invloedssfeer.

a) VITO – 30 november 2003 – Bepaling van de invloedssfeer door stofdepositie in de omgeving van de site van de oude Arseenfabriek – bepalen van een contour;

b) Lisec – 31 maart 2007 – Uitwerking van een GIS-toepassing ter voorbereiding van de uitvoering van het beschrijvend bodemonderzoek – verifiëring van de reeds bepaalde contour;

c) M. Van Meirvenne – 30 juni 2007 – Geostatistische onderbouwing van de reeds bepaalde contour.

4. Royal Haskoning DHV – 10 juni 2014 – Arseenfabriek Bocholt: Hydrologische studie en evaluatie voor de omgeving – saneringsscenario's

Overwegende dat als een rode draad uit al deze voormelde onderzoeken kan afgeleid worden :

– dat op en rond het terrein van de 'Oude Arseenfabriek' te Bocholt er duidelijke aanwijzingen zijn voor een ernstige bodemverontreiniging met arseen;

– dat verder tevens verhoogde concentraties van andere zware metalen (lood, kobalt, ...) werden vastgesteld op een aantal locaties;

– dat deze aangetroffen verontreinigingen in verband kunnen gebracht worden met de activiteiten van de voormalige arseenfabriek, met name het gebruik door deze voormalige fabriek van arseenhoudende ertsen in het productieproces en de productie van arseen en arseenhoudende stoffen.

Overwegende dat uit de voormelde onderzoeken verder kan besloten worden :

– dat de aangetroffen arseenconcentraties zich niet enkel beperken tot het terrein waar de 'Oude Arseenfabriek' was gevestigd, maar zich tevens hebben verspreid naar de omgeving toe;

– dat er niet enkel een groot aantal percelen betrokken zijn bij de arseenverontreinigingsproblematiek, maar dat tevens de betrokken percelen diverse bestemmingstypes (KMO-zones, woongebied, bosgebied, landbouwgebied, ...) hebben;

– dat voor een optimale aanpak van de arseenverontreiniging in deze regio het aangewezen is dat de betrokken gronden worden gesaneerd volgens een geïntegreerde aanpak;

– dat gelet op de aard en het diffuus karakter van de arseenverontreiniging het eveneens aangewezen is om een globale aanpak uit te werken voor de behandeling van de arseenverontreiniging;

Overwegende dat in de periode 1999-2001 saneringswerken werden uitgevoerd op basis van artikel 21, § 2 van het toenmalige Afvalstoffendecreet van 2 juli 1981 op het terrein zelf van de voormalige arseenfabriek; dat deze saneringswerken kunnen beschouwd worden als een 1e fase van saneringswerken; dat daarenboven deze saneringswerken enkel het voormalige fabrieksterrein omvatten; dat deze werken geenszins betekenen dat er zich geen verdere saneringsmaatregelen opdringen voor de betrokken terreinen en de omliggende percelen; dat deze werken concreet betroffen het isoleren van het voormalige arseenfabrieksterrein tegen weers- en andere invloeden van buitenaf; dat deze werken niet betroffen het voorkomen van spoeling onder de voormalige fabrieksterreinen door doorstroming van grondwater; dat hiertoe in essentie volgende acties werden ondernomen:

– het afbreken van alle boven- en ondergrondse structuren tot 2 meter diep die samen op het terrein in een deponie werden opgeslagen, gecompriëerd en in alle richtingen hermetisch ingekapseld;

– het isoleren van het gehele voormalige fabrieksterrein tegen invloeden van bovenaf en van de zijkanten tot ongeveer 1 meter onder het maaiveld door afdekking met verschillende afsluitende materialen;

– het afdekken van deze afsluitende materialen met een laag van 1 meter dik bestaande uit een drainage in puur zand gebed, geotextiel en teelaarde, in die volgorde;

Overwegende dat blijkt dat er duidelijke aanwijzingen zijn voor ernstige bodemverontreiniging van de bovenste grondwaterlagen met arseen op zowel het terrein van de oude arseenfabriek zelf als in de omgeving; dat hierbij kan gesteld worden dat het arseen in hoofdzaak afkomstig is van éénzelfde bron, namelijk de voormalige Arseenfabriek (oorspronkelijke bron); dat dit arseen zich, meegevoerd door het grondwater heeft verspreid vanop het fabrieksterrein tot aan de A-beek;

Overwegende dat verder in de bovenste laag van de bodem rondom het fabrieksterrein, in het bijzonder in de overheersende windrichting vanaf het fabrieksterrein, verhoogde waarden aan arseen werden gemeten;

Overwegende dat, zoals hierboven vermeld, de arseenverontreiniging zich hoofdzakelijk enerzijds heeft verspreid via het grondwater en anderzijds via de wind; dat in de site momenteel enkel de bronpercelen van het fabrieksterrein worden opgenomen;

Overwegende dat een integrale aanpak van de bodemverontreiniging via sitevaststelling noodzakelijk is omwille van milieutechnische redenen, meer bepaald dat met het oog op een efficiënte aanpak en een goede risico-evaluatie het aangewezen is om alle potentieel verontreinigde gronden op te nemen in één overkoepelend bodemonderzoek;

Overwegende dat een integrale aanpak van de bodemverontreiniging via sitevaststelling ook noodzakelijk is omwille van administratieve en communicatie-informatieve redenen, meer bepaald dat de gebruikers en eigenaars van de percelen gezamenlijk en gelijktijdig geïnformeerd worden over de ernst van de verontreiniging en over de verschillende fasen van het onderzoek;

Overwegende dat conform artikel 142 van het Bodemdecreet een site-onderzoek uitgevoerd wordt op een site om de bodemverontreiniging of potentiële bodemverontreiniging afkomstig van de bodemverontreinigende activiteiten (voormalige arseenfabriek) waarvoor de site is vastgesteld in kaart te brengen en om de ernst ervan vast te stellen. Het site-onderzoek voldoet aan de doelstellingen van een oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek voor de bodemverontreinigende activiteiten waarvoor de site is vastgesteld. Een siteonderzoek wordt uitgevoerd onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige conform de standaardprocedure, vermeld in artikel 44, tweede lid, voor de bodemverontreinigende activiteit waarvoor de site is vastgesteld. Bij gebrek aan een dergelijke standaardprocedure wordt het siteonderzoek uitgevoerd volgens een code van goede praktijk;

Overwegende dat het site-onderzoek meer duidelijkheid zal geven over de omvang van de bodemverontreiniging in het vaste deel van de aarde en in het grondwater; over de oorsprong van de bodemverontreiniging; over de mogelijkheid tot verspreiding van de bodemverontreiniging; over de ernst van de bodemverontreiniging; over het gevaar op blootstelling van de bodemverontreiniging voor mensen, planten en dieren en grond- en oppervlaktewaters; over de prognose van de spontane evolutie van de bodemverontreiniging in de toekomst;

Overwegende dat de gronden gelegen aan de Grote Baan in Bocholt vastgesteld worden als site 'Arseenfabriek Reppel', waarvan de lijst van de gronden en het overeenkomstig overzichtsplan zijn opgenomen in de bijlagen 1 en 2;

Overwegende dat conform artikel 141 van het Bodemdecreet de vaststelling als site van rechtswege tot gevolg heeft dat de OVAM een site-onderzoek uitvoert; dat het siteonderzoek wordt uitgevoerd binnen de termijn die in het besluit is bepaald;

Overwegende dat het site-onderzoek zich enkel toespitst op de historische verontreiniging afkomstig van de activiteiten van de Oude Arseenfabriek zoals opgenomen in dit sitebesluit; dat de bepalingen van dit besluit dus geen betrekking hebben op eventuele andere risico-inrichtingen zoals bedoeld in artikel 6 van het Bodemdecreet en/of andere activiteiten of inrichtingen die de bodem kunnen verontreinigen; dat hiervoor, bij overdracht van gronden, de bepalingen van artikel 29 tot en met 30 en 101 tot en met 117 van het Bodemdecreet onverkort gelden;

Overwegende dat op een aantal percelen bronnen van arseenverontreiniging aanwezig zijn die vermoedelijk het gevolg zouden zijn van lokale ophogingen met materiaal, afkomstig van het terrein zelf waarop vroeger de arseenfabriek was gevestigd; dat in dat kader o.m. een proces-verbaal met nummer TG 64.65.100.047/99 werd opgemaakt op 8 maart 1999 tot vaststelling van één van deze lokale ophogingen met gekende oorsprong op het voormalige arseenfabrieksterrein; dat er op dit ogenblik nog geen volledige duidelijkheid is omtrent de omvang en samenstelling van deze bronnen van arseenverontreiniging; dat deze gronden geïnventariseerd en opgenomen zullen worden in een addendum bij dit sitebesluit waarvoor een aparte regeling zal worden uitgewerkt; dat de uitvoering van het site-onderzoek een geactualiseerd globaal overzicht zal bieden van de aanwezige arseenconcentraties,

Besluit :

HOOFDSTUK I. — Vaststelling site

Artikel 1. Er wordt een site vastgesteld 'Arseenfabriek Reppel' voor de gronden gelegen aan de Grote Baan in Bocholt-Reppel, zoals opgenomen in de lijst van bijlage 1.

HOOFDSTUK II. — Uitvoering van het site-onderzoek door de OVAM

Art. 2. De OVAM voert overeenkomstig artikel 141 van het Bodemdecreet het site-onderzoek uit voor de gronden opgenomen in de site 'ARrseenfabriek Reppel' in Bocholt-Reppel voor de historische bodemverontreiniging afkomstig van de voormalige arseenfabriek. Het site-onderzoek zal uitgevoerd worden binnen de 24 maanden na de bekendmaking van de vaststelling van de site in het *Belgisch Staatsblad*.

HOOFDSTUK III. — Inwerkingtredebepaling

Art. 3. Dit besluit treedt in werking op de datum van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.
Mechelen, 22 januari 2018.

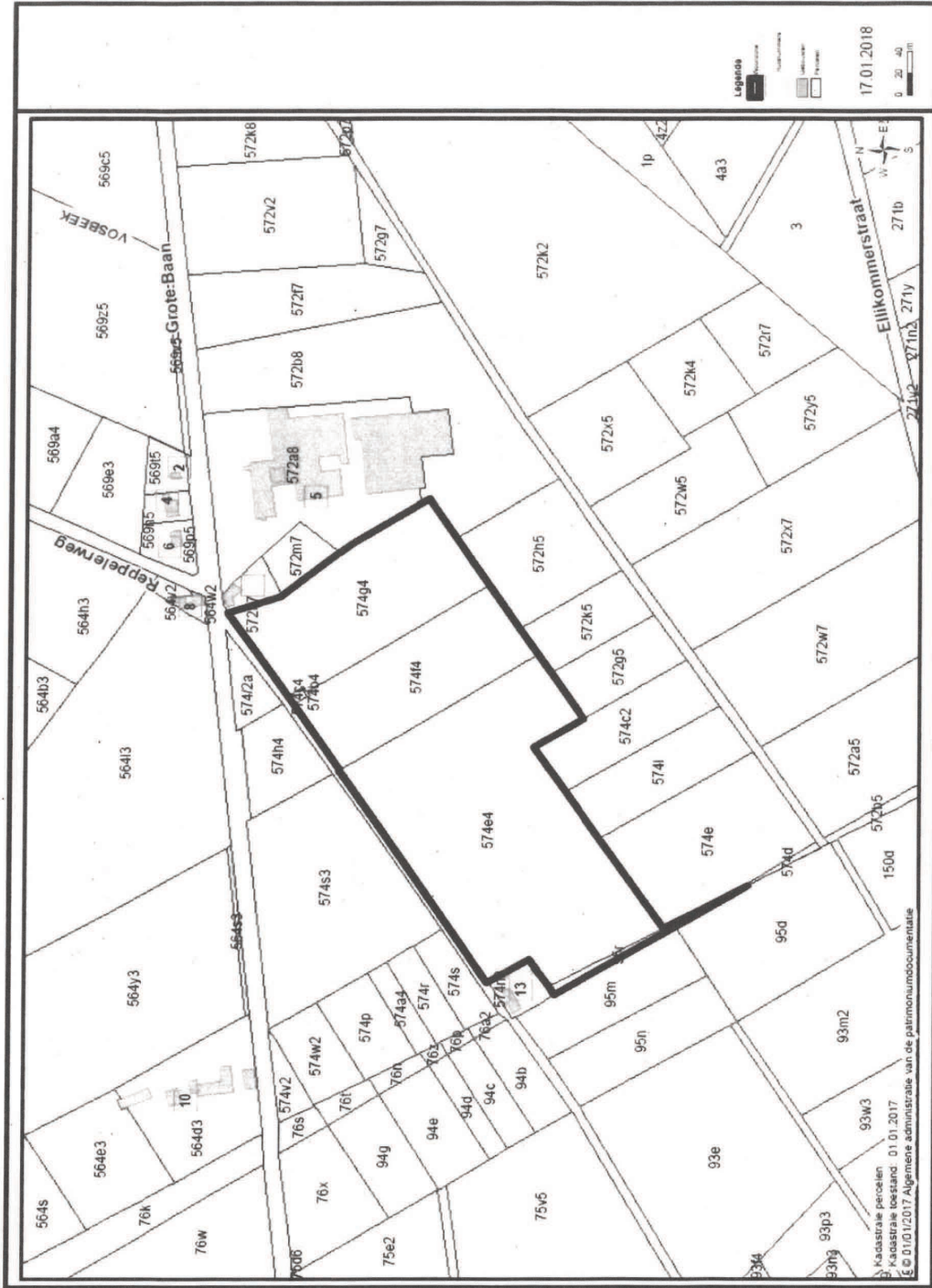
H. De Baets,
administrateur-generaal

Bijlage 1: overzicht van de gronden met hun kadastrale gegevens (kadastrale toestand 01.01.2013)
die deel uitmaken van de site 'Arseenfabriek Reppel'

Bijlage 2: kaart met aanduiding van de percelen (kadastrale toestand 01.01.2013)
die deel uitmaken van de site 'Arseenfabriek Reppel'

BIJLAGE 1

Gemeente-nummer	Afdeling	Sectie	Grondnr.	Bisnr.	Exp.1	Exp.2
72008	MEEUWEN-GRUITRODE 3 AFD/ELLIKOM	A	95		R	
72031	BOCHOLT 2 AFD/REPPEL/	B	574		B	4
72031	BOCHOLT 2 AFD/REPPEL/	B	574		C	4
72031	BOCHOLT 2 AFD/REPPEL/	B	574		E	4
72031	BOCHOLT 2 AFD/REPPEL/	B	574		F	4
72031	BOCHOLT 2 AFD/REPPEL/	B	574		G	4

Bijlage 2. kaart met aanduiding van de percelen (kadastrale toestand 01.01.2017) die deel uitmaken van de site 'Arsenfabriek Reppel'

OVAM